

Geliefde mensen van de Heer,

Een paar jaar terug zouden we
na een drukke periode op vakantie gaan.
Ik ging nog even naar de winkel voor de laatste boodschappen.
Toen kwam ik iemand uit de kerk tegen.
Ze ging voor me staan keek me dringend aan en zei:
'Denk erom dat je geniet.'
Het klonk bijna als een dreigement.

Er is ook een tijd geweest dat mensen zich afvroegen,
zeker in calvinistische kringen, mag ik wel genieten?
Seks was voor de voortplanting, niet om van te genieten.
Ik hoorde iemand zeggen:
'Ik ben opgevoed met het idee dat ik me altijd nuttig moet maken
en daarom vind ik het moeilijk om iets leuks voor mijzelf te doen.'
Maar lijkt wel of we in onze tijd opgejaagd worden
om van elke dag een feestje te maken.
Het lijkt erop
dat de druk van het moeten
groter is dan de druk van het niet mogen.
Het is een moetje geworden.
Nu zegt Prediker vanmorgen tegen ons:
Geniet, pluk de dag!
Zet hij daarmee nog meer de druk op ketel
van het moeten genieten?
Of zit het anders?
Wat is het geheim van écht genieten?
Laten we de aansporing van Prediker nog eens goed beluisteren.

Dus eet je brood met vreugde,
drink met een vrolijk hart je wijn.
God ziet alles wat je doet allang met welbehagen aan.
Draag altijd vrolijke kleren,
kies een feestelijke geur.
Geniet van het leven met de vrouw die je bemint.
Geniet op alle dagen van je leven,
die God je heeft gegeven.
Het bestaan is leeg en vluchtig
en je zwoegt en zwoegt onder de zon,
dus geniet op elke dag.
Het is het loon dat God je heeft gegeven.

Prediker 9: 7—9

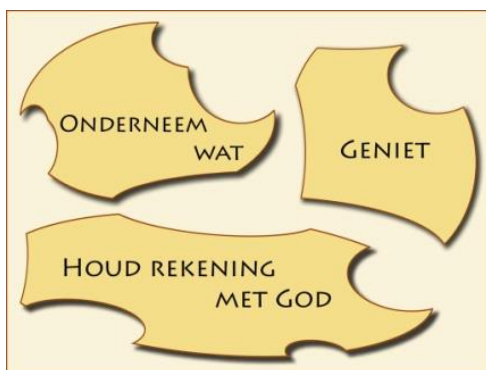

‘Dus eet je brood met vreugde,
drink met een vrolijk hart je wijn.
God ziet alles wat je doet allang met welbehagen aan.
Draag altijd vrolijke kleren, kies een feestelijke geur.
Geniet van het leven met de vrouw die je bemint.
Geniet op alle dagen van je leven, die God je heeft gegeven.
Het bestaan is leeg en vluchtig
en je zwoegt en zwoegt onder de zon,
dus geniet op elke dag.
Het is het loon dat God je heeft gegeven.’ (Prediker 9: 7-9)
Het belangrijkste woordje is misschien wel het woordje ‘dus’.
Daarvoor houdt Prediker een heel betoog
over de oneerlijkheid en vergankelijkheid van het leven.
Zijn conclusie is:
als dat zo is, geniet daarom van het leven.

Genieten kan dan iets hebben van verdoving of van een vlucht.
Nee, Prediker kijkt het kwetsbare leven recht in het gezicht aan
en dan gaat hij genieten.
Hij geniet niet *óndanks* dat het leven kwetsbaar is,
maar *ómdat* het kwetsbaar is.
Het doet me denken aan die vrouw die hoort dat ze kanker heeft.
Er is een behandeling mogelijk en dat geeft perspectief.
Ze wordt genezen verklaard.
Maar ze is moeilijk bereikbaar.
Er is een soort muur om haar heen is gegroeid.
Alsof ze het leven niet meer volop aandurft.
De kanker komt terug.
Genezing is niet meer mogelijk.
Ze bloeit open.
Er komt nog een goede periode.
Als ze de kwetsbaarheid van haar leven in de ogen kijkt,
kan ze genieten, met alle verdriet dat er ook is.

Dat je kunt genieten is niet vanzelfsprekend.
‘Sinds mijn vrouw overleden is de sjeu eraf.
Ik onderneem wel veel en ik doe ook leuke dingen,
maar ik kan er niet echt van genieten’

Verdriet kan een belemmering zijn.
 'Ik voel me altijd een beetje schuldig als ik geniet,
 als ik bij uit eten ga met vrienden
 dan moet ik denken aan al die mensen die niets hebben'
 Solidariteit kan ons beperken in ons genieten.
 Of is beetje schuldgevoel eigenlijk wel goed?
 Daarnaast er is ook genot,
 waar andere mensen of de aarde het prijskaartje voor betalen.
 Mooie kleding, waaraan kinderarbeid te pas is gekomen.
 Je kunt ook egoïstische genieten ten koste van andere mensen.
 Een feestje 's nachts in de tuin,
 waardoor de buren geen oog dicht doen.
 Hoe kun je echt genieten?
 Genieten, zoals genieten bedoeld is.
 Het is een kunst, een levenskunst.
 Ik wil nog even de scherven in herinnering brengen.

Het gaat om alle drie.
 Genot op zichzelf, als enige, wordt leeg.
 Het gaat om de samenhang.
 Terug naar Prediker

Dus eet je brood met vreugde,
 drink met een vrolijk hart je wijn.
 God ziet alles wat je doet allang met welbehagen aan.
 Draag altijd vrolijke kleren,
 kies een feestelijke geur.
 Geniet van het leven met de vrouw die je bemint.
 Geniet op alle dagen van je leven,
 die God je heeft gegeven.
 Het bestaan is leeg en vluchtig
 en je zwoegt en zwoegt onder de zon,
 dus geniet op elke dag.
 Het is het loon dat God je heeft gegeven.

Prediker 9: 7—9

Eerst iets over het woordje 'genieten' in het Hebreeuws.
Dat is hetzelfde als 'kijken'.
Het is het mooie van het leven zien.
Het begint dus met waarnemen.
Met horen, ruiken, proeven, voelen en zien.
Vaak vergeet je dat.
Je ziet iets moois en je pakt je mobiel om een foto te maken.
Dan ben je niet in het moment bij je zintuig,
maar je bent bezig met telefoon.
Na de preek horen we 'What a wonderful world'.
Het begint met:
'I see trees of green red roses too.'
Dan horen we:
'I hear babies cry. I watch them grow.'
Het begint dus met de zintuigen.
Dan volgt conclusie:
'Yes, I think to myself: what a wonderful world.'
Eerst is er het horen, ruiken, proeven en zien en dan pas het denken.
'Ik denk bij mezelf'.
Vaak is andersom.
Je bent in gedachten.
Er zijn zorgen of je bent bezig met wat je straks moet doen.
Maar ondertussen merk je niet op hoe lekker je kopje koffie is.
Je gedachten verhinderen dat je opgaat in wat je gewaar wordt.
Genieten begint bij je zintuigen.
Het gaat om ontvankelijkheid.
Kinderen zijn daar goed in.
Ze zien dingen, die ik niet meer zie.
Hoe ze een madeliefje tussen de tegels proberen te plukken.

'Eet je brood met vreugde, drink met een vrolijk hart je wijn.'
Het gaat hier niet om gebak, maar om je dagelijks brood.
En wijn was die tijd ook het dagelijks drinken.
Kun je genieten van het kleine alledaagse?
Je hoeft er niet voor op reis.
Zoals mensen in een verpleeghuis, gekluisterd aan hun bed,
intens kunnen genieten van vogeltjes die een nestje bouwen.
Dat is levenskunst ten top.

Heb je er oog voor?

Het is niet alleen dat je leven zo aangenamer is.

Maar God heeft daar plezier in.

God ziet alles wat je doet – juist ook als je geniet – met welbehagen aan.

Draag altijd vrolijke kleren en doe een lekker luchtje op.

Let op het woord: altijd.

Het leven is lang niet altijd leuk, dat we weten maar altijd te goed.

Maar er zijn plekken van licht in de duisternis.

Daar kun je naar toe, je kunt zelf zo'n plek van licht zijn.

God heeft er plezier in.

Er is sprake van een meervoudige gave.

Die prachtige groene boom, die bloeiende rode roos.

Het zijn gaven van God.

Het spelende kind, het verliefde stel dat helemaal opgaat elkaar.

Het zijn gaven van God.

Maar ook dat je ervan geniet is een gave van God

Door te genieten eren wij onze Schepper,

sterker nog: we maken Hem er blij mee.

Hij ziet het met welbehagen aan.

Daarmee is het een voorpret hoe alles uiteindelijk zal worden.

Een eschatologisch voorsmaakje.

In onze tekst gaat het over brood en wijn.

En over feestelijk kleren en een lekker luchtje.

Letterlijk staat er witte kleren en olie.

Het gaat dus om brood en wijn, witte kleren en olie.

In eerste instantie is dat concreet bedoeld,

maar in de beeldtaal van de Bijbel betekenen ze meer.

Dat zijn voor mij verwijzingen

naar het grote feest aan het einde der tijden,

als alle tranen afgewist zijn en God alles in allen is.

Voor Prediker is het met de dood afgelopen.

De doden weten helemaal van niets zegt hij.

Binnen de Bijbel is er een ontwikkeling in het denken daarover.

Elders kun je lezen over het Koninkrijk van God

en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Zou je ons genieten als een voorproefje van onze bestemming kunnen zien?

Van Ruler, een Nederlands theoloog, schreef een boekje met als titel 'Vertrouw en Geniet'.

In het voorwoord zegt hij:

'Het heil in Jezus Christus schenkt ons een laatste en diepste vertrouwen in de goedheid van het bestaan, en alleen in dit vertrouwen kunnen wij de gehele wereld genieten. Omgekeerd is het, ook de eigenlijke bedoeling van het evangelie van Jezus Christus: dat wij de wereld gaan genieten. Dáártoe bevrijdt het ons juist van de schuld en de angst. Het schenkt ons de liefde - tot God en alle dingen.'

A.A van Ruler

'Het heil in Jezus Christus schenkt ons een laatste en diepste vertrouwen in de goedheid van het bestaan, en alleen in dit vertrouwen kunnen wij de gehele wereld genieten. Omgekeerd is het, naar mijn inzicht, ook de eigenlijke bedoeling van het evangelie van Jezus Christus: dat wij de wereld gaan genieten. Dáártoe bevrijdt het ons juist van de schuld en de angst. Het schenkt ons de liefde - tot God en alle dingen.'

Volgens hem is de hele heilsgeschiedenis erop gericht dat we kunnen genieten.

Jezus heeft gezegd:

'Ik ben gekomen om hun het leven te geven in al zijn volheid.'

Maar dan aan iedereen op de hele wereld.

Maar zover is het nog niet.

Het is ongelijk verdeeld.

Er zijn zoveel mensen op deze aarde die helemaal niet kunnen genieten.

Al hoe wel,
mensen kunnen in de meest hopeloze situaties toch genieten.
Een moeder die verliefd naar haar baby kijkt in een vluchtelingenkamp.
Maar nu leven in een intermezzo, in afwachting van ...
De rode roos, het mooie concert zijn voorproefjes van dat grote
perspectief.

Dadelijk horen we 'What a wonderful world',
onnavolgbaar gezongen door Louis Armstrong.
Het nummer verschijnt Amerika in 1967.
Er is verdeeldheid, woede en rassenhaat.
Thiele en Weiss schrijven het lied als een reactie
op wat ze om zich heen zien.
Armstrong krijgt grote verwijten.
'Hoe kun jij, behorend tot Afro-amerikaanse gemeenschap,
als man van kleur, dit lied zingen?
Je weet toch wat er aan de hand in is.'
Hij zingt het toch.
Niet omdat hij de ellende ontkent.
Hij heeft in zijn eigen leven te maken met armoede, verlating en racisme.
Het maakt alleen maar sterker
Hij zegt erover:
'Volgens mij is het niet de *wereld* die zo slecht is,
maar wat we ermee doen,
en het enige wat ik wil zeggen is:
kijk eens wat een prachtige wereld het zou zijn
als we het maar een kans zouden geven.'

'Geniet op alle dagen van je leven, die God je heeft gegeven.'
zegt Prediker.
Elke aparte dag,
elk apart moment van de tijd is als een rijpe perzik
die geplukt, ontveld en genoten wil worden.
'What a wonderful world'

Amen